

MIJN VRAAG

Op de website Kommm! geplaatste vragen en antwoorden

Vraag nr. 001.

Vragen van Dave n.a.v.:

HANDELINGEN 15 - over christenen en de wet

Vanochtend zat ik in Handelingen 15 te lezen, waar de discussie in de gemeente in Jeruzalem gaat over wat ze zouden moeten 'opleggen' aan de heidenen (= niet-joden - AvdS) die christen geworden zijn. Uiteindelijk sturen ze een brief, met daarin de woorden: *In overeenstemming met de heilige Geest hebben wij namelijk besloten u geen andere verplichtingen op te leggen dan wat strikt noodzakelijk is: Onthoud u van offervlees dat bij de afgodendienst is gebruikt, van bloed, van vlees waar nog bloed in zit, en van ontucht. Als u zich hier aan houdt, doet u wat juist is. Het ga u goed!* (vers 28-29 - welke vertaling? - AvdS)

Toen ik dat las, kwam er een aantal vragen bij me op:

1. Zijn dit de enige voorschriften uit de wet, waaraan christenen zich moesten houden?
2. Gelden ze ook voor ons, vandaag?
3. Kunnen we wel biefstuk eten, waarin tenslotte nog bloed zit?
4. Wat wordt bedoeld met 'offervlees dat bij de afgodendienst is gebruikt'? Valt halal vlees van de islamitische slagerij of het koshere vlees uit de shoarmazaak daar ook onder?
5. En hoe verhoudt zich dit tot het visioen dat Petrus kreeg, waarin God zei, dat hij alles kon eten. Ging dit erom, dat hij wel alles kon eten, maar niet met bloed erin, en offervlees voor afgoden? Dus eigenlijk een aanvulling op elkaar? En ergens in de brieven van Paulus staat (in mijn eigen woorden, want ik kan het even niet vinden), dat ieder moet doen zoals hij denkt dat goed is, en waarin zijn hart hem niet veroordeelt. En dat we elkaar daarin ook niet moeten veroordelen.

Hallo Dave!

Leuke vragen en een uitdaging om te proberen je een bevredigend antwoord te geven.

Als je dit hoofdstuk leest, zijn er al direct een paar dingen die i.v.m. jouw punten belangrijk zijn om vast te stellen. Het zijn punten die een beeld geven van hoe de apostelen de boodschap van het Nieuwe Testament zien. Ook geven ze het verschil aan tussen het verbond dat God sloot met Israël, en het verbond in Jezus' bloed. Aan het eerste had alleen Israël deel, aan het tweede ieder die in geloof in Jezus de beker van het Nieuwe Verbond drinkt. En wat zie je nu?

Gods getuigenis

In Handelingen 15:8-9 zegt Petrus nu (NBG): ...God ... **heeft getuigd** (= heeft zijn goedkeuring en acceptatie uitgesproken over de heidenen die tot geloof in Jezus kwamen - AvdS) **door hun de Heilige Geest te geven, evenals ook aan ons, zonder enig onderscheid te maken tussen ons en hen, door het geloof hun hart reinigende** (= terwijl hij door het geloof hun hart reinigde van zonden - AvdS).'

De doop in de Heilige Geest, die deze heidenen ontvingen, net als de tot geloof gekomen Joden (zie bijvoorbeeld Cornelius in Handelingen 10), is dus Gods getuigenis over degene die gedoopt wordt, van de vergeving van zijn zonden en van het feit dat hij behouden is. God heeft hem aanvaard zonder enige restrictie. En doop in de Heilige Geest is daarvan het bewijs.

De tot geloof gekomen Farizeeën en degenen die hen volgden, beweerden dat de tot geloof gekomen heidenen alleen behouden konden worden, als zij ook de wet onderhielden - zie vers 1 + 5. In deze valse leer moest je dus toch nog je eigen behoudenis bewerken. Maar Petrus zegt nu door deze woorden dat God het erg eenvoudig heeft gemaakt. Namelijk dat door geloof in Jezus - en dus ook door zich dan op zijn naam te laten dopen - mensen behouden worden.

Dat zei Jezus zelf ook: *Wie gelooft en zich laat dopen, zal behouden worden* (Marcus 16:16). Bij Jezus is er dus geen sprake van een wet voor wie in Hem gelooft. Door geloof in Jezus - en dus door je te laten dopen - word je gereinigd van zonden en behouden - klaar! (Zie vers 9b en Handelingen 2:38 + Handelingen 22:16).

God op de proef stellen

Nu dan, zegt Petrus er achteraan (vers 10-11), 'als de zaken zo liggen,' *wat stellen jullie God dan op de proef* - wat dagen jullie God dan uit, wat maken jullie Hem boos - *door een juk op de hals van de discipelen te leggen* (want de wet is een juk, dat mensen onvrij maakt en lasten oplegt - AvdS), *een juk dat noch onze voorvaders, noch wij hebben kunnen dragen? Maar door de genade van de Heer Jezus geloven wij* (als Joden, die de wet hebben - AvdS) behouden te worden op dezelfde wijze als zij (als de heidenen, die zonder wet zijn - AvdS).

Er is dus bij Petrus geen sprake meer van de noodzaak voor de heidenen om een wet te onderhouden. Er is geen verschil in behoudenis van Joden (met een wet) en heidenen (zonder wet). De wet speelt hierin geen rol. In de nieuwe orde van Jezus, het Nieuwe Verbond, heeft de wet geen plaats (lees ook Hebreeëën 8:13). Nou, dat lijkt me duidelijke taal. Er zit vervolgens nog meer in dit verhaal dat van belang is, maar dat laat ik even zitten.

Niet terugvoeren naar wat voorbij is

Het voorgaande is van belang om een goed begrip te krijgen van wat er vervolgens gebeurt. De apostelen en de oudsten van Jerusalem weten namelijk heel goed dat er voor de gelovigen uit de heidenen in die tijd grote geestelijke gevaren zijn. Het hele leven van die tijd is doortrokken van de dienst aan een menigte van afgoden. Alles wat er in die tijd in het dagelijkse leven gebeurt, is daarmee verweven en het is moeilijk om daarvan los te komen, als je Jezus gaat volgen.

Ik geloof dat dit dan ook de reden is van de aanwijzingen die zij geven. Daardoor willen zij voorkomen dat er een vermenging plaats vindt van het eenvoudige geloof in Jezus en de duistere invloeden van wat er in de heidense tempels gebeurt: de offers, de afgoderij, duistere rites met bloed (en dus van verering van boze geesten en contact met hen), tempelprostitutie, etc.. Voor de christenen uit de heidenen moet het moeilijk geweest zijn om zich daarvan los te maken en een goed zicht te krijgen op een leven met God in reinheid, heiligheid en geestelijke vrijheid.

Als je daarnaast het feit legt, dat de Bijbel laat zien dat bloed iets kostbaars is en dat daarin de ziel zich bevindt (Leviticus 17:11), dan begrijp je hun terughoudendheid in de omgang daarmee. Maar bij hen is er geen sprake van dat ze om deze redenen ertoe zouden komen, om de heidenen terug te voeren naar wat voorbij is gegaan, de Joodse wetten.

En nu kom ik bij de meer rechtstreekse beantwoording van je vragen

1. Zijn dit de enige voorschriften uit de wet, waaraan we ons moeten houden?

Antwoord:

Wij behoeven geen enkel voorschrift uit de wet van Mozes te onderhouden (lees ook Galaten 3:10-14). De aanwijzingen van de apostelen voor de heidenen werden niet ingegeven vanuit de noodzaak van het moeten onderhouden van een wet (daarvoor vind je geen enkele aanwijzing, integendeel!), maar is gebaseerd op andere motieven (zie hiervóór). Lees ook maar de aanhef van de boodschap van de apostelen: *Het heeft de Heilige Geest en ons goedgedacht*,... Dat is een geheel andere benadering dan wat de wet doet. Die zegt: 'Gij zult..' en 'Gij zult niet...' *Het heeft de Heilige Geest en ons goedgedacht*. Dat spreekt van beraad en overweging van wat nu wel het beste zou zijn voor de heidenen. En dan gaat het ook nog over situaties, die nu niet meer of maar ten dele opgaan.

Het bericht van de apostelen gaat dan verder met: ... *goedgedacht, u verder geen last op te leggen dan dit noodzakelijke*. Er staat niet (je moet altijd opletten, dat je niet alleen leest wat er staat, maar ook wat er niet staat): 'De Heilige Geest en wij geven jullie deze wet (of: dit voorschrift)...'. Ze hebben het over: *geen last op te leggen dan dit noodzakelijke* = dit wat in de gegeven situatie nodig, van belang, is.

Vanuit wat ik hiervoor schreef, is het duidelijk waarom dit noodzakelijk was. Let ook op de niet-wettische en adviserende benadering aan het slot van vers 29: *Indien gij u hiervoor wacht, zult gij wel doen* (= als jullie daarvoor oppassen, als jullie je daarvoor in acht neemt, dan doe je daar goed aan - AvdS). Dat is een andere benadering dan die van de wet, die sancties stelt en dingen tot zonde verklaart. En van dat laatste is hier totaal geen sprake.

Iets anders is wel van belang. Dat is de vraag: 'Wat is je motief om dingen wel of niet te doen?' In het Oude Testament (Oude Verbond) was dat het gebod van God, het je moeten houden aan de wet. In het Nieuwe Testament (Nieuwe Verbond) is dat: liefde. Je doet dingen wel of niet uit liefde. Uit liefde voor God, uit liefde voor elkaar of voor de wereld die verloren dreigt te gaan. Daarom profeteert Jeremia (31:33-34) dat God in het Nieuwe Verbond zijn wet in onze harten zal schrijven, dus niet als een serie regels die we hebben geleerd (de wet van Mozes - Jeremia 31:32; lees ook Hebr 10:14[let op dit vers!]-17), maar als een vanzelfsprekendheid die een deel van onszelf is. Die vanzelfsprekendheid leeft in het hart van de mens die door het geloof in Jezus is veranderd en die vanuit dat veranderde hart denkt en handelt in liefde. In zo'n hart is geen plaats voor ontucht (Handelingen 15:29). Zo iemand houdt zich verre van besmetting met afgoden (boze geesten). Zo iemand zal ook met terughoudendheid omgaan met bloed. a. Vanwege geestelijke verontreiniging die daarin kan liggen. b. Vanwege respect voor het leven dat 'in het bloed is.' Lees: Leviticus 17:11. De NBG zegt in deze tekst dat de **ziel** in het bloed is. Petrus Canisius Vertaling: *Want in het bloed zit het leven van een schepsel*. King James: *For the life of the flesh is in the blood*. Ook in veel andere vertalingen van deze tekst staat niet: 'ziel', maar: 'leven'.

2. Gelden deze voorschriften ook voor ons, vandaag?

3. Kunnen we wel biefstuk eten, waarin tenslotte nog bloed zit?

Antwoord:

Het is goed om de vier punten van de apostelen uit Handelingen 15:29 voor onszelf te overwegen in het licht van wat ik onder 1 schreef. Als je dat in het achterhoofd houdt, is het duidelijk waarom de apostelen aangeven waarom men zich moet onthouden van het volgende:

Onthouding van wat door de afgoden bezoedeld is (dit betrof vooral offervlees): Het ging daar om vlees dat afkomstig was van dieren die als offer aan de afgoden gewijd waren geweest, en dat vervolgens vanuit de tempel werd verkocht of in de tempel kon worden genuttigd, vaak tijdens uitgebreide offerfeesten. Voor jonge christenen kon het eten hiervan of het deelnemen aan de maaltijden tot gevolg hebben, dat ze in hun denken niet loskwamen van de afgoden of dat ze daardoor schuldgevoelens kregen. Daarom schrijft Paulus (1 Korintiërs 8:4-13; dit moet je beslist in dit verband lezen, want het speelt na de vergadering in Jerusalem!) dat, ook al kun je gerust offervlees eten, omdat je voldoende geestelijk inzicht hebt, dan moet je tegelijk overwegen of dit voor je broeder die nog niet zo ver is, niet een gevaar is, als hij je dat ziet doen. Daarom vindt hij het uit een oogpunt

van liefde (zie je?) wenselijk om daar terughoudend in te zijn en het desnoods vanwege je broeder achterwege te laten.

Hoererij/Ontucht: Met ontucht zondigt een mens altijd tegen iemand (eigenlijk altijd tegen meerderen), want dit gaat in tegen de liefde.

Bloed: Het is misschien niet direct zonde te noemen, als je iets eet waarin nog bloed is (we hebben geen wet), maar vanuit het voorgaande is het misschien toch beter om het na te laten. (Zonde van de biefstuk trouwens!? - Dit kan ik niet beoordelen. Van dit laatste weet ik te weinig, om hierop een goed antwoord te kunnen geven. Het punt is: is dit vlees nog verzadigd van bloed?)

Het verstikte: Hier ligt het anders. In het lichaam van een dier dat verstikt is, bijvoorbeeld in een strik, bevindt zich alle bloed nog. Bij het eten van dit vlees eet je het bloed mee. Dit ligt in het verlengde van het vorige punt.

4. Wat wordt bedoeld met 'offervlees dat bij de afgodendienst is gebruikt' (hetgeen de afgoden geofferd is). Valt halal vlees van de islamitische slagerij of het koshere vlees uit de shoarmazaak daar ook onder?

Antwoord:

In 2 + 3 vind je al het antwoord op je vraag over het offervlees. Van halalvlees weet ik te weinig om daar duidelijk in te kunnen zijn. Ik neem aan - maar als dit anders is, dan moet je het maar zeggen - dat het hier gaat om ritueel geslacht vlees, dat niet geofferd is, maar dat in het slachtgebruik aan bepaalde eisen heeft moeten voldoen. Ik verwacht dat hiertegen geen bezwaar in te brengen is, omdat het niet aan afgoden is gewijd en er geen bezweringen of iets van dien aard aan te pas zullen zijn gekomen.

Het koshere vlees uit de shoarmazaak (als het tenminste al kosher is!) heeft sowieso niets te maken met afgoden. Het is vlees dat voldoet aan bepaalde reinheidswetten die door Mozes zijn voorgeschreven. Daar valt natuurlijk allerminst bezwaar tegen te maken, integendeel. Dus... geniet ervan!

5. Hoe verhoudt zich dit alles tot het visioen van dat laken dat voor Petrus neerdaalde met al die reine en onreine dieren erin (Handelingen 10), waarin God zei, dat hij alles kon eten. Ging dit erom, dat hij wel alles kon eten, maar niet met bloed erin, en offervlees voor afgoden? Dus eigenlijk een aanvulling op elkaar? En ergens in de brieven van Paulus staat (in mijn eigen woorden, want ik kan het even niet vinden), dat ieder moet doen zoals hij denkt dat goed is, en waarin zijn hart hem niet veroordeelt. En dat we elkaar daarin ook niet moeten veroordelen.

Antwoord:

Er is geen directe relatie te leggen met het visioen van Petrus. In die geschiedenis gaat het alleen om de vrijheid waarin Petrus wordt gesteld om te eten wat God hem voorzet, ook als dit volgens de wet onreine dieren zijn. In het verlengde daarvan en als hoofddoel van het visioen wordt Petrus getoond dat hij bij het brengen van het evangelie geen onderscheid moet maken tussen Jood en heiden. Of zij nu wel of niet uit de wet zijn, beiden hebben het evangelie nodig. Het gaat hier dus niet over het wel of niet eten van afgodenoffers of bloed.

De tekst die je aan het einde van je vraag bedoelt, staat in Romeinen 14:13-23, lees vooral vers 13-15. Dit sluit naadloos aan bij wat ik bij 2 + 3 aanhaalde uit de Korintiërs-brief en bij wat ik schreef over de liefde.

Lees over dit laatste onderwerp (veroordelen) ook: 1 Korintiërs 8 (geheel), 1 Korintiërs 10:23-33 en Romeinen 14 (geheel).

Kort samengevat

Kort samengevat is mijn antwoord op jouw vragen dus:

We staan in de vrijheid, maar alles moet wel in liefde gebeuren. En dan kan het goed zijn (...*het heeft de Heilige Geest en ons goedgeacht...!*) om bepaalde dingen achterwege te laten, maar dus niet vanuit een wet, maar vanuit liefde.

Dit is een kleine privéstudie geworden. Doe er je winst mee, zou ik zeggen!

Arie van der Stoep

22 januari 2013

Attentie voor de lezer!! - Deze tekst mag **voor eigen gebruik** worden uitgeprint.
Publicatie of vermenigvuldiging is alleen mogelijk **na toestemming** van de schrijver en eigenaar van de website www.kommm.nl. Die kan worden gevraagd via de pagina **Contact**.